

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
The Practice of The Student Caring System in The Saket City School
Network under The Office of Primary Education Service, Roi Et Area 1

เกตุสุตา แสนประดิษฐ์¹

Ketsuda Saenpradit

รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมย์ไธสง²

Assoc. Prof. Dr.Suthep Maythaisong

ดร.กุศล ศรีสารคาม³

Dr.Kuson Srisarakham

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ครู และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต ปีการศึกษา 2560 จำนวน 145 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าความถี่ร้อยละค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่า t-test ค่า F-test (One – way ANOVA) และวิเคราะห์เพื่อหาความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Bonferroni

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.

³ พร.ด. (การบริหารการศึกษา), ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ร้อยเอ็ด.

ผลการวิจัย พบว่า

1) ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขและการส่งต่อมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.34, 4.13, 4.05, 3.93 และ 4.03 ตามลำดับ

2) ค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ของครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 7 ปี 7-15 ปี และ มากกว่า 15 ปี ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไข การส่งต่อ และโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 7 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

3) ผลการศึกษาข้อเสนอแนะการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ประกอบด้วย 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูมีข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูจะต้องจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนในห้องเรียนที่ตนเองเป็นครูที่ปรึกษาทุกคน ข้อมูลที่สำคัญ เช่น เบอร์โทรศัพท์ของผู้ปกครองนักเรียนที่สามารถติดต่อได้ 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ครูมีข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า โรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต ควรจัดทำเครื่องมือที่ไม่ซับซ้อน สั้น และบ่งชี้ถึงสภาพของนักเรียนได้อย่างชัดเจนมาใช้ในการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียนครูมีข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า โรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนกลุ่มที่มีความสามารถพิเศษ และนักเรียนกลุ่มเสี่ยงร่วมกันเพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนปรับตัวได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป 4) ด้านการป้องกันและแก้ไข ครูมีข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า (1) โรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกตควรมีการรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้วจัดเป็นกลุ่มของปัญหา (2) จัดตั้งศูนย์การแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนภายในเครือข่าย โดยแต่ละโรงเรียนจะมีศูนย์เป็นของตนเองตามความถนัดของครูในโรงเรียนนั้น เช่น โรงเรียน A ครูมีความสามารถในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดก็ให้จัดตั้งศูนย์แก้ปัญหาเสพติด โรงเรียนอื่นก็จัดตั้งศูนย์แก้ปัญหาในเรื่องอื่นๆ และ 5) ด้านการส่งต่อ ครูมีข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า การส่งต่อนักเรียนให้กับผู้เชี่ยวชาญภายนอกโรงเรียน ครูจะต้องจัดทำข้อมูลนักเรียนที่ส่งต่ออย่างละเอียดรอบคอบ ชี้ถึงสภาพของปัญหาของนักเรียนที่จะทำการส่งต่ออย่างแท้จริง

คำสำคัญ : 1. การดำเนินงาน 2. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ABSTRACT

The purposes of this thematic paper were : 1) to study the practice of the student caring system in the preceding school network under the aforesaid office under it. 2) to compare the practice of the student caring system in the above school network under the

same office as classified by respondents' genders and working experiences, 3) to examine their suggestions for redeeming the practice it in the same school network under it. The sampling groups employed for the research comprised teachers and educational personnel in the target school network in academic year of B.E. 2560, numbering 145 respondents. The tool used for conducting the research was the questionnaire with the content reliability ranging from 0.67 to 1.00 and the reliability at 0.94. Data were analyzed using the computer software package to find frequencies, means, standard deviations, t-tests, F-test (One – way ANOVA), and pair differences by way of Bonferroni 's method.

Results of conducting the research have found the following findings:

1) Levels of the practice of the student caring system in the above school network under above mentioned office have had their means at 4.34, 4.13, 4.05, 3.93 and 4.03 respectively in aspects of: having close intimacy as an individual, vetting students, promoting students' activities, preventing and correcting their inappropriate behaviors, and carrying out their referrals.

2) Levels of means for the practice of the student caring system in the above school network have been found that neither their working experiences less than seven year, between 7 and 15 years nor over fifteen years have shown similarities in aspects of vetting students, promoting students' activities, preventing and correcting their inappropriate behaviors and carrying out their referral. As for having close intimacy as an individual, it is of stark difference with the statistical significance level at .05. To put it simply, teachers with their working experiences over fifteen years have had higher means than those with theirs less than seven years, with the statistical significance level at .05. As for other pairs, they have proven no differences.

3) Results of examining teachers' suggestions for boosting the practice of the student caring system in the above school network consist of the following offers. 1) Authorized teachers ought to have close intimacy with students as an individual. Acting as students' advisers to the classes, teachers must keep students' personal data such as guardians' contact phone numbers. 2) The process of vetting students, its school network should draw up a succinct tool as a tangible indicator of students' conditions to be used for vetting them. 3) Promoting students' activities, its school network should hold learning activities together for gifted students and risk groups to have each group gain fresh experiences, which further help promote their apt and proper intimacy. 4) Preventing and correcting students' inappropriate behaviors, teachers have offered that: its school network should: 1) collect ongoing problems and classify them, 2) set up a center for solving prob-

lems within each school, allowing one school to set up its own center in accordance with teachers' skill. For example, there is a teacher having capability of crackdown on drugs at 'School A', so let the school be set up and vice versa. 5) Carrying out students' referral to an outsourcer, teachers should draw up students' data for referral in details together with carefulness by stressing problematic conditions of referral-related students as the data really are.

Keywords : 1. Practice 2. The student caring

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาไว้ว่า ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคน โดยยึดหลักว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ทั้งนี้การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้คิดเป็นทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การศึกษาที่จะสร้างคนให้มีคุณภาพได้นั้น ครูผู้สอนและผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะร่วมมือกันจัดการศึกษาให้สำเร็จลุล่วงไปได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 5)

การส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยให้ครูอาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมประสานความร่วมมือกันส่งเสริมช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องโดยยึดสายใยและความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพระบบหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระทรวงสาธารณสุขโดยกรมสุขภาพจิตได้ร่วมกันวางรากฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนซึ่งมีแนวทางดำเนินงานคือปรับเปลี่ยนบทบาทและเจตคติของผู้บริหารและครูให้ส่งเสริมดูแลพัฒนานักเรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคมสร้างความมั่นใจแก่นักเรียนทุกคนว่ามีครูที่ปรึกษาที่คอยดูแลทุกข์สุขเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องสนับสนุนให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีบทบาทสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครองเพื่อให้บ้านชุมชนและโรงเรียนเชื่อมประสานและรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายช่วยกันเฝ้าระวังดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสานสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับชุมชนผู้ชำนาญการในสาขาต่างๆ เพื่อให้มีการส่งต่อและรับช่วง

การแก้ไขส่งเสริมพัฒนานักเรียนและเยาวชนในรูปแบบสหวิทยาการ(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, หน้า 5) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่างๆเพื่อช่วยเหลือดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดและมีเมตตาต่อศิษย์ดังนั้นการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงมีคุณค่าและความจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลกับนักเรียนอย่างเป็นระบบต่อเนื่องและยั่งยืนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นงานหนึ่งที่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องจัดทำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบมีความชัดเจนมีการประสานงานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนรวมทั้งวิธีการกิจกรรมและเครื่องมือต่างๆที่ใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีแนวความคิดในการดำเนินงานกล่าวคือความแตกต่างระหว่างบุคคลนักเรียนทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิตเพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546, หน้า 5) ซึ่งแนวดำเนินงานในการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง

โรงเรียนในเครือข่ายเมืองสาเกต อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด จัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 11 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด โรงเรียนบ้านแดงโนนสว่าง โรงเรียนบ้านหนองผักแว่น โรงเรียนบ้านหนองตากร้า โรงเรียนบ้านสามแยก โรงเรียนบ้านชีเหล็ก โรงเรียนบ้านหนองยูง โรงเรียนบ้านโนนเมือง โรงเรียนบ้านหนองนาสร้าง โรงเรียนบ้านโนนแท่น และโรงเรียนบ้านแวงวิทยา จำนวนครู 233 คน จำนวนนักเรียน 4,321 คน การจัดการเรียนการสอนได้คำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนโดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 คือ ด้านการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน โดยอยู่ภายใต้การดูแลงานกิจการนักเรียน จากการติดตามผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต พบว่า การดำเนินยังไม่เป็นระบบที่ต่อเนื่องถูกต้องตามกระบวนการขั้นตอนทั้งนี้เนื่องจากครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาซึ่งเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และขาดความตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการคัดกรองนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาซึ่งส่งผลต่อการดำเนินการดูแลแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ครูและผู้ปกครองขาดการประสานงานกัน ขาดข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวเด็ก ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับนักเรียนที่ควรจะได้รับ的帮助แก้ไขแต่ถูกปล่อยปละละเลย เช่น เด็กหนีเรียนขาดเรียน สูบบุหรี่ ดื่มสุรา แต่งกายไม่ถูกระเบียบ ก้าวร้าว ทะเลาะวิวาท ชู้สาว ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเร่งด่วน

จากความจำเป็นและสภาพดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีความสนใจที่จะสำรวจความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำแนกตามเพศ และประสิทธิภาพการทำงาน

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 แตกต่างกัน

3.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสิทธิภาพการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 แตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

4.1 ทำให้ได้ข้อมูลระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ซึ่งผู้บริหาร หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนำไปประยุกต์ใช้ในการปรับพฤติกรรมของนักเรียน ให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อไป

4.2 ได้ข้อมูลสารสนเทศสำหรับนำไปวางแผน ปรับปรุง และการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1

4.3 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ สามารถนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้ไปกำหนดเป็นแนวทางการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น

4.4 นำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางการวิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ครู และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต ปีการศึกษา 2560 จำนวน 145 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งระดับของการวัดออกเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 66-67) มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

เท่ากับ 0.94 ระยะเวลาดำเนินการวิจัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าความถี่ร้อยละค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่า t-test ค่า F-test (One – way ANOVA) (กุศล ศรีสารคาม, 2557, หน้า 29) และวิเคราะห์เพื่อหาความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Bonferroni

6. ผลการวิจัย

6.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเครือข่าย เมืองสาเกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.18 ถึง 4.48 อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.34 ซึ่งอยู่ในระดับมาก 2) ด้านการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 3.97 ถึง 4.33 อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.13 ซึ่งอยู่ในระดับมาก 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียนมีค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 3.95 ถึง 4.23 อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.05 ซึ่งอยู่ในระดับมาก 4) ด้านการป้องกันและการแก้ไขมีค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 3.66 ถึง 4.12 อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.93 ซึ่งอยู่ในระดับมาก 5) ด้านการส่งต่อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.92 ถึง 4.25 อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.03 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

6.2 ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเครือข่าย เมืองสาเกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า

6.2.1 ค่าเฉลี่ยการจำแนกตามเพศชายและเพศหญิง ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไข ด้านการส่งต่อ และโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

6.2.2 ค่าเฉลี่ยของครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 7 ปี 7–15 ปี และ มากกว่า 15 ปี ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไข ด้านการส่งต่อ และโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 7 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

6.3 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะพบว่า 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูจะต้องจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนในห้องเรียนที่ตนเองเป็นครูที่ปรึกษาทุกคน ข้อมูลที่สำคัญ เช่น เบอร์โทรศัพท์ของ ผู้ปกครองนักเรียนที่สามารถติดต่อได้ 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ควรจัดทำเครื่องมือที่ไม่ซับซ้อน สั้น และ บ่งชี้ถึงสภาพของนักเรียนได้อย่างชัดเจนมาใช้ในการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียนควรจัด กิจกรรมส่งเสริมนักเรียนกลุ่มที่มีความสามารถพิเศษ และนักเรียนกลุ่มเสี่ยงร่วมกันเพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ 4) ด้านการป้องกันและแก้ไข ควรมีการรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว จัดเป็นกลุ่มของปัญหา และจัดตั้งศูนย์การแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนภายในเครือข่าย โดยแต่ละโรงเรียนจะมีศูนย์เป็นของตนเองตามความถนัดของครูในโรงเรียนนั้น และ 5) ด้านการส่งต่อ ควรการส่งต่อนักเรียนให้ กับผู้เชี่ยวชาญภายนอกโรงเรียน ครูจะต้องจัดทำข้อมูลนักเรียนที่ส่งต่ออย่างละเอียดรอบคอบ ชี้ถึงสภาพ ของปัญหาของนักเรียนที่จะทำการส่งต่ออย่างแท้จริง

7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเครือข่าย เมืองสาเกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

7.1.1 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเครือข่าย เมืองสาเกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.18 ถึง 4.48 อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.34 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่ผลการวิจัยเป็นดังนี้อาจสืบเนื่องมาจาก ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองได้เห็นความสำคัญของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดเก็บข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนทุกคนในสถานศึกษา แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และจัดระบบ ของผลการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การคัดกรองนักเรียนตามสภาพความเป็นจริงต่อไป ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐานิยา งามศิริ (2553, หน้า 82-84) ที่ได้ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทราเขต 1 ผลการวิจัย พบว่าการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทราเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยการเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนด้านการส่งต่อ และด้านการส่งเสริมนักเรียน ตามลำดับ

7.1.2 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.97 ถึง 4.33 อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.13 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่ผลการวิจัยเป็นดังนี้อาจสืบเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้การสนับสนุนการดำเนินงานร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องมีความตระหนักในความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนมีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้านคณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดและมีการประชุมในแต่ละคณะ อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพิศ นาถมทอง (2554, หน้า 111-112) ที่ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขตผลการวิจัย พบว่าการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลการคัดกรองนักเรียนการป้องกันและแก้ไขปัญหาลูกเรียนและการส่งต่อนักเรียน

7.1.3 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการส่งเสริมนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.95 ถึง 4.23 อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.05 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ที่ผลการวิจัยเป็นดังนี้ อาจสืบเนื่องมาจากครูที่ปรึกษาได้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริม และสนับสนุนตามที่นักเรียนสนใจ มีการคัดเลือกกิจกรรมตามความต้องการของนักเรียน ทำให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลมีคุณภาพมากขึ้นมีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงมี

ปัญหาและเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนและชุมชนคาดหวัง ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ สมศักดิ์ วรรณศิริ (2550, หน้า 88-93) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 ผลการศึกษา พบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือด้านการคัดกรองนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อ

7.1.4 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเครือข่าย เมืองสาเกตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการป้องกันและการแก้ไขมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.66 ถึง 4.12 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.93 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ที่ผลการวิจัยเป็นดังนี้อาจสืบเนื่องมาจาก ครูที่ปรึกษาได้ให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกันสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ครูให้ความดูแลเอาใจใส่ อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยเอาใจใส่ในการแก้ปัญหาของนักเรียนก่อนที่จะกลายเป็นปัญหาของสังคมซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ เชาวลิท จินดารัตน์ (2551, หน้า 44) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ด้านการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน รองลงมาได้แก่ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียนตามลำดับ

7.1.5 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการส่งต่อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.92 ถึง 4.25 อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.03 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่ผลการวิจัยเป็นดังนี้อาจสืบเนื่องมาจากการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยครูที่ปรึกษาอาจมีบางกรณีที่ปัญหามีความยากแก่การช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนยังคงมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นจึงควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อให้ปัญหานักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกทางและรวดเร็วขึ้นหากปล่อยให้ปัญหานักเรียนที่ของครู ที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเท่านั้นความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้นหรือลุกลามจนยากต่อการแก้ไข ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ กรมสุขภาพจิต (2544, หน้า 28) ที่กล่าวว่า ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยครูที่ปรึกษาตามกระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนนั้นบางกรณีที่ปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไปการส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบคือ 1) การส่งต่อภายในครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือให้นักเรียนได้เช่นส่งต่อครูแนะแนวครูพยาบาลครูประจำวิชาหรือฝ่ายปกครองครูที่รับต่อต้องมีการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบและประสานการทำงานกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ 2) การส่งต่อภายนอกครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกต่อไป

7.2 ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยจำแนกตามเพศชายและเพศหญิง ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไข ด้านการส่งต่อ และโดยรวม ไม่แตกต่างกันและค่าเฉลี่ยของครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 7 ปี 7-15 ปี และ มากกว่า 15 ปี ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไข ด้านการส่งต่อ และโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 7 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกันที่ผลการวิจัยเป็นดังนี้อาจสืบเนื่องมาจากครูในโรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกตที่มีเพศต่างกันได้ปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายใต้แนวปฏิบัติและบริบทที่เหมือนกันจึงทำให้ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจำแนกตามเพศไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 7 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจสืบเนื่องมาจาก ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรมมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 (กรมสามัญศึกษา, 2544, หน้า 30) จนถึงปัจจุบัน (2560) รวมเวลา 18 ปี ซึ่งชี้ให้เห็นว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี ย่อมมีความชำนาญและเชี่ยวชาญในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ดีกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 7 ปี สอดคล้องกับสุรน มูลตรีศรี (2553, หน้า 4-6) ที่ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 ผลการศึกษา พบว่าปัญหาการดำเนินงานจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 โดยรวมมีปัญหายอยู่ในระดับมากและรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากเรียงลำดับปัญหาจากมากไปหาน้อยได้แก่ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลด้านการคัดกรองนักเรียนด้านการส่งต่อนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียนและด้านการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน เมื่อจำแนกตามระดับช่วงชั้นโดยรวมของปัญหาการดำเนินงานจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันและเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมของปัญหาการดำเนินงานจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

8.1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลครูจะต้องจัดเก็บข้อมูลของนักเรียน ในห้องเรียนที่ตนเองเป็นครูที่ปรึกษาทุกคน ข้อมูลที่สำคัญ เช่น เบอร์โทรศัพท์ของผู้ปกครองนักเรียนที่สามารถติดต่อได้

8.1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนควรจัดทำเครื่องมือที่ไม่ซับซ้อน สั้น และบ่งชี้ถึงสภาพของนักเรียนได้อย่างชัดเจน

8.1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน โรงเรียนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนกลุ่มที่มีความสามารถพิเศษ และนักเรียนกลุ่มเสี่ยงร่วมกันเพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ ซึ่งจะช่วยส่งเสริม

ให้นักเรียนปรับตัวได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

8.1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไข โรงเรียนควรมีการรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว จัดเป็นกลุ่มของปัญหา และจัดทำข้อตกลงร่วมกับโรงเรียนใกล้เคียงจัดตั้งศูนย์การแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียน โดยแต่ละโรงเรียนจะมีศูนย์เป็นของตนเองตามความถนัดของครูในโรงเรียน เช่น โรงเรียน A ครูมีความสามารถในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดก็ให้จัดตั้งศูนย์แก้ปัญหายาเสพติด โรงเรียนอื่นก็จัดตั้งศูนย์แก้ ปัญหาในเรื่องอื่นๆ

8.1.5 ด้านการส่งต่อ การส่งต่อนักเรียนให้กับผู้เชี่ยวชาญภายนอกโรงเรียน ครูจะต้องจัดทำ ข้อมูลนักเรียนที่ส่งต่ออย่างละเอียดรอบคอบ ซึ่งถึงสภาพของปัญหาของนักเรียนที่จะทำการส่งต่ออย่างแท้จริง

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของการจัดระบบดูแลช่วย เหลือนักเรียนกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

8.2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

8.2.3 ควรทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วย เหลือนักเรียน

9. เอกสารอ้างอิง

- กรมสามัญศึกษา. (2544). **ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : ยุเร็นส์อิมเมทกรุ๊ป จำกัด.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2544). **คู่มือครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ร.ส.พ.
- กุศล ศรีสารคาม. (2557). **สถิติเพื่อการวิจัยและการประยุกต์ใช้ SPSS การวิเคราะห์องค์ประกอบโดยใช้ โปรแกรม LISREL และ Amos**. ภาพสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- ชาวลิต จินดารัตน์. (2551). **การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฐานิยา งามศิริ. (2553). **การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจะเข้เขต 1**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พรพิศ นาถมทอง. (2554). **การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมศักดิ์ วรรณศิริ. (2550). **การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนใน ระดับช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1**. วิทยานิพนธ์การ ศึกษาหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). **คู่มือการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพและแก้วิกฤตสังคม**. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
_____. (2547). **การใช้เกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย
สุธน มุลตรีศรี. (2553). **การศึกษาปัญหาการดำเนินงานจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียน
ประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1**.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม.. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

10. คำขอบคุณ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากท่าน
รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมย์ไธสง อาจารย์ที่ปรึกษาหลักสารนิพนธ์ ดร.กุศล ศรีสารคาม ที่ปรึกษาร่วม
ที่กรุณาให้คำแนะนำให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องผู้วิจัยกราบขอบพระคุณเป็น
อย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคุณครูณรี ชมภูวิเศษ คุณครูวนิดา ไชยมี และคุณครูมยุรา ศรีส่อง ครูชำนาญการ
พิเศษ โรงเรียนบ้านแดงโนนสว่าง ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญและช่วยตรวจสอบเนื้อหาและแก้ไขเครื่องมือที่
ใช้ในการวิจัยจนทำให้การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อยและประสบผลสำเร็จ

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเครือข่ายเมืองสาเกตทุก
ท่านที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยช่วยให้การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ประสบผลสำเร็จ ซึ่งจะได้นำไปใช้กับนักเรียนให้มีคุณภาพชีวิตในการดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขเป็น
คนดีของประเทศชาติต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดามารดาและบูรพาคุณาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาอบรมสั่งสอนทำให้
มีสติปัญญาและคุณธรรมเครื่องชี้นำความสำเร็จส่งผลให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตและ
ความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน